

OPINIE SEPARATĂ

Prin Decizia nr. 89 din 21 mai 2026, Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, în redactarea anterioară Legii nr. 333 din 29 decembrie 2025, ridicată de dna Ruxanda Pulbere, parte în dosarul nr. 3-1/2026, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

Cu referire la criticile de neconstituționalitate menționate la paragrafele 13-15 din Decizie, majoritatea judecătorilor Curții au conchis că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece nu a fost constatată incidența vreunui drept fundamental, fiind, așadar, vădit neîntemeiată.

Nu susțin poziția majorității cu privire la considerentele și soluția pronunțată în această cauză, în partea ce ține de diferența de regim aplicabil judecătorilor din cadrul judecătoriilor și curților de apel, pe de o parte, și judecătorilor Curții Supreme de Justiție și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, pe de altă parte.

Autoarea excepției nr. 37g/2026, judecătoare la Curtea de Apel Centru, a fost supusă evaluării externe pe baza mecanismului instituit prin Legea nr. 252 din 17 august 2023. Spre deosebire de judecătorii evaluați potrivit acestei Legi, judecătorii Curții Supreme de Justiție sau candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție sunt evaluați conform Legii nr. 65 din 30 martie 2023.

În sesizarea sa, autoarea scoate în evidență următoarea diferență de regim aplicabil celor două categorii de judecători: Legea nr. 252 stabilește, între altele, că subiectul evaluării nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că diferența dintre avere, cheltuieli și venituri în ultimii 12 ani depășește 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern **pentru anul 2023**. În același timp, plafonul financiar la care se raportează Legea nr. 65 este salariul mediu prevăzut **pentru anul începerii evaluării**.

Astfel, afirmă autoarea sesizării, în condițiile în care salariul mediu pe economie este, prin natura sa, un indicator dinamic aflat în creștere în fiecare an, aprecierea diferenței dintre avere, cheltuieli și venituri prin raportare în toate cazurile la anul 2023 instituie un prag mai sever pentru judecătorii curților de apel și pentru alți subiecți ai evaluării, fără o justificare obiectivă și rezonabilă.

Din această perspectivă, autoarea invocă dreptul său la respectarea vieții private și egalitatea în fața legii.

Dreptul la reputația profesională reprezintă un aspect al vieții private protejat de articolul 28 din Constituție. Reputația profesională a unui judecător supus procedurii de *vetting* poate fi afectată, de vreme ce se poate constata lipsa integrității sale etice și financiare (a se vedea *Denisov v. Ucraina* [MC], 25 septembrie 2018, §§ 107-109 și 115-116, dar și Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept (DGI) ale

Consiliului Europei privind unele măsuri legate de selecția candidaților pentru funcții administrative în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, adoptată de Comisia de la Veneția la cea de-a 129-a sesiune plenară (10-11 decembrie 2021), § 15). Fără să constate incidența dreptului garantat de articolul 28 din Constituție, Curtea abordează frontal aplicabilitatea articolului 16 din Constituție și reține că legile menționate se aplică unor categorii distincte de persoane, iar situația autoarei urmează a fi raportată la situația celorlalți subiecți care sunt evaluați pe baza aceluiași prevederi legale, *i.e.* – Legea nr. 252 din 17 august 2023, nu la procedura aplicabilă judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție pe baza Legii nr. 65 din 30 martie 2023 (a se vedea § 37 din Decizie).

Colegii mei au pornit de la premisa că judecătorii din judecătorii și curțile de apel, pe de o parte, și judecătorii Curții Supreme de Justiție și candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, pe de altă parte, nu se află în situații comparabile, pentru că evaluarea lor este reglementată de legi diferite. În aceeași ordine de idei, colegii au reținut că prevederile Legii nr.65 nu constituie obiect al excepției de neconstituționalitate și nici nu sunt aplicabile situației reclamantei, de vreme ce aceasta este subiect al evaluării externe potrivit Legii nr. 252. Nu pot fi de acord cu această idee, deci nu pot fi de acord cu ignorarea caracterului discriminatoriu al regimului instituit de Legea nr. 252.

Autoarea excepției de neconstituționalitate nu a ridicat problema neconstituționalității unor prevederi din Legea nr.65, ci a comparat mecanismele instituite prin două legi, aplicabile în privința judecătorilor din instanțe judecătorești de grade diferite, prin prisma principiului **unicității statutului de judecător**, stabilit în articolul 116 din Constituție, și principiului egalității, garantat de articolul 16 din Constituție.

Principiul unicității statutului de judecător este reglementat și în articolul 2 din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, potrivit căruia judecătorii din toate instanțele judecătorești **au un statut unic** și se disting între ei numai prin împuterniciri și competență.

Chiar dacă judecătorii de la curțile de apel, pe de o parte, și judecătorii Curții Supreme de Justiție și candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, pe de altă parte, nu se află în situații absolut identice sub toate aspectele statutului lor profesional, ei se află, în mod evident, în situații similare din perspectiva condițiilor de integritate aplicabile funcției de judecător. Ambele categorii sunt supuse aceluiași obligații de independență, imparțialitate și integritate.

Dacă judecătorii din categoria din care face parte autoarea sesizării ar fi candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, li s-ar fi aplicat un regim mai blând. De exemplu, potrivit circumstanțelor cauzei, autoarea sesizării a fost notificată de Comisia de evaluare despre inițierea procedurii de evaluare la 11 aprilie 2024. În privința sa, pe baza mecanismului instituit prin Legea nr. 252, diferența dintre avere, cheltuieli și venituri în ultimii 12 ani nu trebuie să depășească 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern **pentru anul**

2023, adică 234 000 lei. În același timp, dacă ea ar fi candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și i s-ar fi aplicat mecanismul instituit de Legea nr. 65, diferența dintre avere, cheltuieli și venituri în ultimii 12 ani nu ar trebui să depășească 20 de salarii medii pe economie, în quantumul stabilit de către Guvern **pentru anul începerii evaluării**, 2024, adică suma de 274 000 lei. Diferența este de 40 000 lei. Prin urmare, legislativul a admis, prin reglementarea a două mecanisme diferite, că un candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, evaluat în anul 2024, în privința căruia se constată o diferență de până la 274 000 lei, corespunde criteriului de integritate financiară, iar un judecător al Curții de Apel evaluat, în același an, care are o diferență mai mare de 234 000 lei până la 274 000 lei, este eliberat din funcția de judecător, cu toate consecințele prevăzute de lege, fiind lipsit de indemnizația unică și de pensia specială.

Totuși, potrivit prevederilor relevante ale articolului 116 din Constituție, toți judecătorii trebuie să fie independenți și imparțiali și toți judecătorii sunt numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă. Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate potrivit unor criterii obiective, bazate pe meritele persoanelor, și conform unei proceduri transparente. Aceste dispoziții constituționale nu admit un regim mai blând pentru candidații care sunt sau care vor să fie judecători în instanța supremă și un regim mai dur pentru ceilalți judecători.

Dimpotrivă, admit că ar putea fi supuși unor condiții mai stricte judecătorii Curții Supreme de Justiție și candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție decât judecătorii din instanțele inferioare. Totuși, orice diferențiere trebuie justificată obiectiv, trebuie să urmărească un scop legitim și trebuie să fie proporțională.

Dispensa acordată judecătorilor sau candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție sub aspectul integrității lor nu este susținută nici de standardele dreptului la un proces echitabil. Condițiile dreptului la un proces echitabil se aplică deopotrivă tuturor instanțelor de judecată de orice nivel, iar odată devenite definitive, hotărârile judecătorești, indiferent de nivelul instanței care le-a pronunțat, se bucură de aceeași autoritate de lucru judecat. Pentru societate, toți judecătorii trebuie să fie integri, nu judecători mai integri sau mai puțin integri.

Din acest motiv, nu pot fi de acord cu soluția inadmisibilității pronunțată de Curte. Opțiunea mea a fost efectuarea unei analize în fond a sesizării, pe baza principiului nediscriminării.

21 mai 2026

Judecătorul

Viorica Puica